

GODE RÅD OM NYE KOMMUNEVÅPEN ?

Av Hans Cappelen, 2017

Vi har i Norge hatt mye strengere krav til nye kommunevåpen, gjennom de siste 80-90 årene, enn det de har hatt i mange andre land. Våre våpen er til gjengjeld lettere å kjenne igjen, siden de har bare få farger og figurer i seg. Det kan vi se daglig på veiskilt og kommunale bygg, i annonser, i aviser og på nettet. Norske kommunevåpen skiller seg fra slike våpen i bl. a. Storbritannia og Canada.

Skal vi fortsette med det? Spørsmålet er blitt særlig aktuelt nå når vi slår sammen kommuner og får nye kommunevåpen. Rundt om i landet er det en del folk som gjerne vil sette sammen en rekke farger og figurer i hvert enkelt våpen. De ønsker å ha mye symbolikk, fortellinger og fantasi som et uttrykk for den kommunen som de bor i. Noen vil helst ha en kombinasjon av dyreliv, landskap, næringsveier og lokalhistorie inn i et og samme kommunevåpen.

Jeg vil advare mot det. Grunnen er først og fremst at jeg ser på kommunevåpenet som et **kjennetegn** for kommunens administrasjon og myndighet. Derfor mener jeg at det ikke er symbolikken som er det viktigste i et kommunevåpen. **Det viktigste er at våpenet er lett å kjenne igjen og at det skiller seg ut** i strømmen av logoer, varemerker, klubbmerker, symboler, reklamefigurer og alle de andre bildene som vi møter hver dag.

Å gjøre et våpen enkelt er også å knytte oss til en tradisjon med røtter hundrevis av år tilbake i tiden. Et våpen blir normalt gjengitt på et skjold og skjoldmerkene ble i riddertiden systematisert til det vi kaller *heraldikk*. For riddere med skjold, i kampens hete, var det viktig å ha enkle våpenmerker som de raskt kunne kjenne igjen. Senere ble våpnene mye mer kompliserte, men **kravet om enkelhet** vendte vi i Norge tilbake til på 1930-tallet. Siden den gang har vi skapt de fleste av de kommunevåpnene som vi har hos oss i dag.

Her har vi noen moderne, norske kommunevåpen:

Hobøl

Tysfjord

Vinje

Hvordan bør nye kommunevåpen være? Da svarer jeg med noen råd:

Råd nr 1: Våpenet bør være lett å kjenne igjen i fart, på avstand og i lite format.

- Råd nr 2:** Våpenet bør helst ha bare to farger og en figur som eventuelt kan være gjentatt. Enda flere farger og figurer bør bare brukes dersom mitt råd nr 1 samtidig også blir fulgt.
- Råd nr 3:** Fargene bør velges blant metallene gull (gult) eller sølv (hvitt), kombinert med fargene rødt, blått, svart, grønt eller purpur, eventuelt med stiliserte pelsverk (hermelin eller gråverk).
- Råd nr 4:** Figurene bør være generelle og ikke avbilde bestemte ting, personer, landskap e.l.
- Råd nr 5:** Fargene og figurene bør være politisk og sosialt nøytrale, slik at de kan brukes fast og varig. Figurene bør derfor heller ikke være for tidsbundne eller motebetonte.
- Råd nr 6:** Fargene bør gjengis rene og klare uten nyanser og sjatteringer.
- Råd nr 7:** Figurene bør være stiliserte og forenklete, uten unødvendige detaljer.
- Råd nr 8:** Våpenet bør ikke være lett å forveksle med allerede eksisterende våpen eller andre tilsvarende kjennetegn.
- Råd nr 9:** Våpenet bør kunne beskrives i det heraldiske fagspråket, *blasonering*. Dette for at innholdet i våpenet skal være fastsatt som en beskrivelse, mens avbildningene kan variere.
- Råd nr 10:** Før våpenet blir fastsatt av kommunestyre eller fylkesting, bør det bli innhentet en vurdering fra en heraldisk kyndig person.
-

Mer generelt om kommunevåpen har jeg skrevet i **Store Norske Leksikon** med lenke her: <https://snl.no/kommunev%C3%A5pen>

Oslos byvåpen

Det ville nok ikke ha blitt laget slik i vår tid, men det er nå sterkt innarbeidet i bruk gjennom mange generasjoner, og det har en lang historie, som bysegl, bakover til 1300-tallet.
